

RAADSVOORSTEL

ter besluitvorming in de raad

Zaaknummer	588162	Datum Raadsvergadering	09-02-2026
Onderwerp	Governance Ferm Werk	Datum commissievergadering	27-01-2026
Portefeuillehouder	Wethouder C. van Dalen		
Raadscommissie	Bestuur, Financiën en Samenleving		

Voorstel

1. De Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk te wijzigen, overeenkomstig bijgevoegd concept wijzigingsvoorstel;
2. Het college van burgemeester en wethouders toestemming te geven om de Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk te wijzigen, overeenkomstig bijgevoegd concept wijzigingsvoorstel.

Kernboodschap

Het algemeen bestuur van Ferm Werk heeft besloten om een voorstel voor wijziging van de governancestructuur aan te bieden aan de gemeenteraden van de Ferm Werk-gemeenten. Het doel van de wijziging is om de rolduidelijkheid van en de verbinding met de gemeenteraden verder te verbeteren. De planning is dat de aanpassing van de regeling ingaande 19 maart 2026 van kracht wordt. Hiertoe moeten alle vier de gemeenteraden instemmen.

Bijlage(n)

1. Brief voorstel Governance Ferm Werk
2. Aangepaste GR Ferm Werk
3. Aangepaste tekst GR Ferm Werk met toelichtingen en wijzigingen
4. Beschrijving verschillende mogelijke commissies conform WGR
5. Toelichting verordenende bevoegdheid

Aanleiding

Op 1 juli 2022 trad een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. De wijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. De kaderstellende en controlerende rollen die gemeenteraden hierbij hebben, zijn daartoe versterkt.

Het bestuur van Ferm Werk heeft ervoor gekozen om eerst alleen noodzakelijke wijzigingen door te voeren om aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Daarbij is ook besloten om wijziging van de governancestructuur die bijdraagt aan het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeente raad uit te stellen tot het eind van de raadsperiode. Deze timing draagt eraan bij dat een eventuele wijziging van governancestructuur kan worden ingevoerd bij start van een nieuw dagelijks bestuur en algemeen bestuur bij de start van de nieuwe raadsperiode.

Op 10 juli 2025 heeft het algemeen bestuur van Ferm Werk besloten om een voorstel voor de tekst Gemeenschappelijke Regeling van Ferm Werk te laten uitwerken over de Governance van Ferm Werk. Het

algemeen bestuur heeft daarbij aangegeven dat het besluit van een duidelijke motivatie dient te worden voorzien.

Op 20 november jl. heeft het algemeen bestuur van Ferm Werk besloten om dit uitgewerkte voorstel aan te bieden aan de colleges van de Woerden, Bodegraven-Reeuwijk, Oudewater en Montfoort. Het college van gemeente Montfoort heeft hier tijdens de collegevergadering van 16 december jl. een positief besluit op genomen.

Gewenst resultaat

De gemeenteraden besluiten tot wijziging (zie bijlage 1) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Ferm Werk. Alle gemeenteraden moeten unaniem met het besluit instemmen om de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling te kunnen vaststellen. Daarnaast geeft de raad toestemming aan het college om de Governance Ferm Werk te wijzigen.

Het doel van de wijziging is om de rolduidelijkheid van en de verbinding met de gemeenteraden verder te verbeteren. In de praktijk wordt daar de term Governance vaak voor gebruikt. Met deze term wordt in zijn algemeenheid bedoeld: 'het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden van een organisatie, gericht op efficiënte en effectieve realisatie van doelstellingen, evenals het daarover op open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten aanzien van belanghebbenden'. Teruggebracht naar de rol van gemeenteraden bij samenwerkingsverbanden, gaat het bij Governance om de vier kernbegrippen: 'sturing', 'beheersing', 'verantwoording' en 'toezicht'.

Argumenten / Toelichting

1.1. De voorgestelde wijzigingen dragen bij aan de versterking van de democratische legitimatie van de Gemeenschappelijke Regeling en versterkt de kaderstellende en controlerende rollen die gemeenteraden hierbij hebben.

De raden krijgen meer grip op koers, controle en verantwoording van Ferm Werk. We formaliseren wat in de praktijk al grotendeels gebeurt (algemeen bestuur met collegeleden) en voegen een duidelijke schakel toe met de raden via een raadsadviescommissie. Door het schrappen van de mogelijkheid tot privaatrechtelijke uitvoering (art. 6) houden we taken en verantwoordingslijnen binnen de Gemeenschappelijke Regeling, passend bij verlengd lokaal bestuur. We sluiten beter aan op de Wgr wijziging van 2022 (raadsadviescommissie).

1.2. De voorgestelde wijzigingen leiden tot een betere bestuurbaarheid van de Gemeenschappelijke Regeling

Een algemeen bestuur dat primair uit collegeleden (uitvoerend) bestaat leidt tot duidelijkere sturing en verantwoordelijkheid. De gemeenteraden kunnen via de raadsadviescommissie beter worden betrokken bij kaderstelling en controle op de Gemeenschappelijke Regeling. De voorgestelde structuur kan bijdragen aan sterkere verbinding met alle gemeenteraden, door te zorgen voor gezamenlijke oriëntatie en afstemming – bijvoorbeeld over zienswijzen en P&C mijlpalen – zonder de autonomie van individuele raden aan te tasten. Ook kan de voorgestelde structuur bijdragen aan betere verantwoording en voorspelbare informatievoorziening, juridische en bestuurlijke houdbaarheid. De keuzevrijheid van raden wordt immers geborgd bij benoeming van de algemeen bestuursleden en de uitvoering wordt binnen de publieke structuur gehouden. Daarnaast leidt het tot minder ruis in besluitvorming, kortere doorlooptijden en meer consistentie in regionale standpunten.

2. Governance Ferm Werk is een gemengde gemeenschappelijke regeling, waarbij het aanpassen de bevoegdheid van zowel de raad als het college is deze te treffen en het besluit te nemen.

Kanttekeningen en alternatieven

1.1. Als het algemeen bestuur uitsluitend uit collegeleden bestaat leidt dit tot een grotere belasting van het college.

In de huidige situatie is in Montfoort één collegelid en één raadslid aangewezen als lid van het algemeen bestuur. Wanneer wordt gekozen om twee collegeleden aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur, leidt dit tot een grotere belasting van het college. Het algemeen bestuur vergadert ongeveer zeven keer per jaar. Overigens blijft het met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling nog steeds mogelijk om een raadslid aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur. De intentie is echter om twee collegeleden deel te laten nemen in het algemeen bestuur.

1.2. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling wordt alleen van kracht als alle colleges en gemeenteraden de genoemde besluiten hebben genomen.

Wanneer geen unanieme overeenstemming wordt bereikt blijft de huidige situatie bestaan. Dit is in principe ook werkbaar. Echter, met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling krijgen raden formeel meer grip op koers, controle en verantwoording van Ferm Werk en wordt de democratische legitimatie versterkt. Het is in dat opzicht dan ook wenselijk om in te stemmen met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling.

Financiën

De voorgestelde wijziging heeft geen financiële consequenties.

Juridische gevolgen

Het voorstel kadert binnen de Wet gemeenschappelijke regeling. Deze is per 1 juli 2022 gewijzigd om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken.

Planning en aanpak

De besluitvorming in de gemeenteraad wordt teruggekoppeld aan het bestuur van Ferm Werk zodat de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk per 19 maart 2026 van kracht wordt.

Als de nieuwe governancestructuur wordt ingevoerd is het aan het nieuwe bestuur om deze governancestructuur te evalueren. De gemeenteraad kan via de raadsadviescommissie sturen op het functioneren van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.

Communicatie / Participatie

De besluitvorming in de gemeenteraad wordt teruggekoppeld aan het bestuur van Ferm Werk zodat de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk per 19 maart 2026 van kracht wordt. Ferm Werk zorgt voor publicatie in het Elektronisch gemeenteblad en op www.overheid.nl.

Relatie met duurzaamheid / Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Niet van toepassing.

Toets inclusiviteit

Niet van toepassing.

Montfoort, 16 december 2025

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,
de secretaris, de waarnemend burgemeester,

A blue ink signature of M.H. van der Veer, consisting of a stylized 'M' and 'V'.

M.H. van der Veer

A. Treep

A black ink signature of A. Treep, featuring a stylized 'A' and 'T'.

RAADSBESLUIT

In de openbare vergadering van 9 februari 2026, heeft de gemeenteraad besloten:

1. De Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk te wijzigen, overeenkomstig bijgevoegd concept wijzigingsvoorstel;
2. Het college van burgemeester en wethouders toestemming te geven om de Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk te wijzigen, overeenkomstig bijgevoegd concept wijzigingsvoorstel.

de griffier,

de waarnemend voorzitter,

mr. S.G. Meijer

A. Treep